

Gelecek elimizde...

**TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ –
TÜRK AKADEMİSİ İLE KIRGIZİSTAN
ARASINDA AKADEMİK İŞBİRLİĞİ
PROTOKOLÜ**

Tarih: 03/04/2014

Bişkek ş.

Madde 1

Bu protokol Türk Akademisi ile Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi arasındaki ortak bilimsel çalışmalar ile eğitim-öğretim ve kültürel işbirliğini kapsamaktadır.

Protokolün Konusu

Madde 2

Bu protokol Türk Akademisi ile Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi arasındaki araştırma, eğitim-öğretim konularındaki anlayışlarını, karşılıklı ilgileri çerçevesinde ve her iki kurumun bilim adamları, öğretim üyeleri, yardımcıları, araştırmacıları ve öğrencileri arasındaki ilişkileri teşvik etmek, mevcut olanları geliştirmek ve araştırma çalışmalarının sonuçlarının ortak kullanımını sağlamak ve bunları yayımlamak, tarafların eğitim-öğretim anlayışları ve bilimsel amaçlı organizasyonlardaki deneyimlerini birbirlerine aktarmak temel amaçlarından hareketle oluşturulmuştur.

Bu temel amacın gerçekleştirilmesi için taraflar, bu protokolü oluşturan aşağıdaki maddeleri, bu protokolün bütünü ve uygulanmasına yönelik koşullarını karşılıklı olarak kabul ve taahhüt ederler.

Taraflar

Madde 3

Türk Akademisi [bundan sonra kısaca T.A. olarak adlandırılacaktır.] ve Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi [bundan sonra kısaca KTMÜ olarak adlandırılacaktır.]

İşbirliği

Madde 4

Taraflar yukarıda belirlenen anlayış çerçevesinde işbirliği yapacakları alanları aşağıda açık bir şekilde belirtilmiş olan ölçütler çerçevesinde gerçekleştirecekler ve bu alanlarda bilimsel bilgi, teknolojik malumat ve deneyim değişiminde bulunacaklardır. Bu bağlamda:

Ortak Araştırma Projeleri

Madde 5

Taraflar ortak araştırma projelerinin geliştirilmesi ve uygulanmasını amaçlamaktadırlar. Bu bağlamda, her iki kurumun bilim insanları ortak araştırma proje tekliflerini aşağıda belirtilen koşullara sahip olarak ilgili taraflara sunmak zorundadırlar:

- önerilen araştırmanın açık olarak yapılmış tanımı,
- araştırmaya katılacak araştırmacıların adları, bağlı oldukları kurumun adı ve kurumlarındaki pozisyonları,
- araştırmanın yapılacağı fakülte/merkez/enstitü/araştırma merkezinin adı,
- projenin yürütülmesinden sorumlu olan araştırmacıların adları ve özgeçmişleri,
- projeye katılanların proje içindeki işlevselliklerinin ayrıntılı tanımı,
- araştırmanın süresi ve safhalara ayrılmış planı,
- araştırma için gereken bütçe.

Projelerin Denetlenmesi

Madde 6

Bu protokol ile ortak çalışmaların ve araştırma projelerinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi ve protokolün ortaya çıkmasına neden olan karşılıklı bilimsel iyi niyete uygun sonuçlar üretmesi amaçlanmaktadır. Buna göre:

- h) araştırma projelerinin protokolün koşullarına ve ruhuna uygun bir şekilde sürdüğünün tespiti için araştırma projelerinden sorumlu olacak yetkili kişilerin belirlenmesi ve bu kişilerin protokol hükümlerinin devam ettiği her akademik yıl içinde en az iki kez çalışmaların son durumu hakkında bir rapor eşliğinde bilgi vermesi şartı aranmaktadır.
- i) gerekli görülen durumlarda yetkili kişiye yardımcı olması amacıyla bir yardımcı kişi veya komiteyi görevlendirme yoluna gidilebilir.
- j) tarafların belirlediği yetkili kişiler her iki üniversite arasındaki ortak çalışmaların vücut bulması için gerekli karşılıklı ziyaretlerde bulunurlar. Kendi taraflarındaki ortak çalışmalarla ilgili teklifleri toplar, inceler, değerlendirir, ön araştırmasını yapar ve projenin uygulanabilirliği konusunda bir rapor hazırlar, kendi tarafına proje önerisinde bulunur.
- k) tarafların onayından sonra programın belirlenmiş olan çalışma takvimine uygunluğu denetlenir ve bu denetleme için gerekli çalışma raporları ortak çalışmayı yürüten/ler/den talep edilir. Denetleme sürecinin ayrıntılandırıldığı bir rapor ekli raporlarla birlikte her iki kurumun yönetimine sunulur.
- l) her iki tarafın çalışma alanlarındaki olası araştırma programlarını tespite yönelik çalışmalarda bulunulur ve üniversite yönetimi sonuçlar hakkında bilgilendirilir, öneriler sunulur.
- m) uygun görülecek aralıklarla (altı aydan daha uzun olamaz) iki kurumun araştırma projelerinden sorumlu yetkili kişileri ve varsa yardımcı kişi ve/veya komiteleri bir araya gelir. Toplantı yeri taraflar arasında dönüşümlü olarak sağlanır. Yol masrafları yetkili kişilerin kendi kurumu tarafından sağlanır. Kalacak yer uygun olduğu takdirde ev sahibi kurum tarafından sağlanır.
- n) yetkili kişiler, protokol taraflarca imzalandıktan sonraki (en geç) 15 gün içerisinde belirlenir ve taraflar ortak çalışma projelerinin denetlenmesi işini üstlenen yetkili kişileri birbirine bildirir.

Ortak Araştırma Projelerinin Yürütülmesi

Madde 7

Araştırmaya katılan ve araştırmadan sorumlu olan bilim insanları her akademik yılın sonunda kendi taraflarındaki en yüksek akademik ve/veya idari yetkili makama çalışmalarını hakkında bir rapor sunar. Rapor aşağıdaki bilgilerden oluşmalıdır:

- e) kullanılan yayınlar ve araştırma projesinin en son durumuna ilişkin rapor
- f) değişim etkinlikleri ve elde edilen sonuçlar
- g) proje ile ilgili (varsa) öngörülmemiş gelişmeler
- h) projenin bir sonraki yıl ile ilgili etkinlik raporu.

Ortak Araştırma Projelerinin Sonuçlandırılması

Madde 8

Ortak araştırma projelerinin sonuçları, yetkili kişilere bildirilecektir. Yetkili kişiler sonuçları kendi kurumlarının ilgili yetkili makama ayrıca bildirecektir. Her iki kurum da bu projelerin sonuçlarının öncelikle kendi dillerinde basılı duruma getirilmesi için özel bir çaba içinde olacaklar ve bu konuda kaynak oluşturma gayretini göstereceklerdir.

Akademik Değişim

Madde 9

- g) Akademik değişime tabi olan kişiler, öğretim üyeleri, araştırma görevlileri, okutmanlardır. Akademik değişim talebinde bulunanların başvuruları Bologna sürecine uygun bir anlayış içinde değerlendirilecek ve karşı tarafa bildirilecektir.
- h) Taraflardan birinin önerdiği adayların isimleri makul bir süre önceden karşı tarafa bildirilecek ve adaylara ilişkin karşı tarafın görüşleri, öngörülen ziyaretin başlamasından en az 120 gün önce gönderen üniversiteye bildirilecektir.
- i) Taraflar misafir araştırmacıların/öğretim üyelerinin her türlü gereksinimlerinin karşılanması konusunda birinci dereceden sorumlu olacaklardır.
- j) Gönderen kurum ve misafir araştırmacı/öğretim üyesi bütün seyahat ve seyahat için gerekli masrafları üstlenecektir. Ev sahibi kurum, misafir araştırmacı/öğretim üyesi için mümkün olduğu taktirde barınma imkanı sağlayacaktır.
- k) Ev sahibi üniversite, misafir araştırmacının/öğretim üyesinin yerine getirmesi zorunlu olan sağlık ve kaza sigortaları konusunda gerekli gördüğü sigorta türünü yeterli gördüğü limitler çerçevesinde (sigortanın limiti ve sigorta şirketi, ev sahibi kurumun bulunduğu ülkenin söz konusu alanda geçerli hukuk düzeni tarafından talep edilen bütün koşulları yerine getirmelidir) belirler ve misafir araştırmacının/öğretim üyesinin bu koşulları öncelikle yerine getirmesini talep eder. Ölüm veya sakatlık yaratan kazalar, araştırmacının/öğretim üyesinin önceden sahip olması zorunlu olan sigorta kapsamında olacaktır.
- l) Misafir araştırmacı/öğretim üyesi ev sahibi üniversitenin bütün kütüphanelerinden ücretsiz olarak ve herhangi bir sınır olmaksızın yararlanacaktır. Araştırmacı/öğretim üyesi, gerekli gördüğü durumlarda ve ev sahibi üniversitenin belirlediği makul bir sayıda fotokopi çekebilecektir. Misafir araştırmacı/öğretim üyesinin kullanımına, herhangi bir ücret talep edilmeksizin internet bağlantılı bir bilgisayar ve bir yazıcı tahsis edilecektir.

Bilimsel Amaçlı Organizasyonlar

Madde 11

Her iki kurum bilimsel amaçlı organizasyonlardaki deneyimlerini birbirlerine aktarmak ve/veya ortaklaşa bu tür organizasyonlar yapma konusundaki teklifleri 1 yıl önceden karşı tarafa bildirecektir. Türkoloji ve Türk Dünyasına hizmet edecek ortak sempozyumlar, seminerler, konferanslar gibi organizasyonlar düzenlenme amaçlanmaktadır. Organizasyonla ilgili masraflar ve diğer hususlar ek anlaşma ile yürütülecektir.

Madde 12

İşbu Protokol yetkili kurumlarca onaylandıktan sonra her iki tarafın yetkilileri tarafından imzalandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer ve beş yıllık bir dönem boyunca geçerli olur.

Protokol süresinin bitimine 3 ay kala tarafların belirledikleri kişilerden oluşan bir komisyon toplanır ve protokolün durumu gözden geçirilir. Komisyonun vereceği karara göre protokol feshedilir veya süresi beş yıl daha uzatılır.

Madde 13

Bu protokol Kazakça, Kırgızca ve Türkçe olarak iki dilde hazırlanmıştır. Her üç metin de aynı surette geçerlidir.

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi

adına,

**Prof. Dr.
Sebahattin
BALCI
Rektör**

**Prof. Dr.
Asilbek
KULMIRZAY
EV
Rektör Vekili**

Türk Akademisi

adına,

**Prof. Dr.
Darhan
KIDIRALI
Başkan**

Келгек өз колубузда!

**КЫРГЫЗ-ТҮРК “МАНАС” УНИВЕРСИТЕТИ
ЖАНА ТҮРК АКАДЕМИЯСЫ ОРТОСУНДА
ТҮЗҮЛГӨН
КЫЗМАТТАШТЫК ПРОТОКОЛУ**

Датасы 03/04/2014

Бишкек ш.

1-берене

Ушул протокол Түрк Академиясы менен Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин ортосунда илимий изилдөө иштерин, билим берүү жана маданий кызматташтык жаатындагы алакаларды камтыйт.

ПРОТОКОЛДУН НЕГИЗИ

2-берене

Ушул протокол Түрк Академиясы менен Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин ортосунда түзүлүп, илимий изилдөө, билим берүү тармагындагы орток кызыкчылыктарынын алкагында, эки тараптын окумуштуулары, окутуучулары жана студенттеринин арасындагы алакаларды күчтөндүрүү, учурдагы түзүлгөн карым-катнаштарды өркүндөтүү, илимий изилдөө долбоорлорунун натыйжаларын биргеликте колдонууну, аларды басып чыгарууга, тараптардын билим берүү жана илимий изилдөөлөр жаатындагы тажрыйбасын бири-бири менен алмашуу сыяктуу негизги максаттарын көздөйт.

Тараптар жогоруда белгиленген максатты ишке ашыруу үчүн ушул протоколдун жоболорун кабыл алып, протоколду ишке ашыруу шарттарын толугу менен ишке ашырууга милдеттенишет.

ТАРАПТАР

3-берене

Мындан ары Түрк Академиясы протоколдо “ТА”, Кыргыз-Түрк “Манас” университети болсо “КТМУ” деп берилет.

КЫЗМАТТАШТЫК

4-берене

Тараптар жогоруда белгиленген максатты ишке ашыруу үчүн кызматташтык тармактарын төмөндөгү так аныктаган критерийлерге ылайык жүргүзүшүп, аталган тармактардагы илимий, технологиялык маалыматтарды жана тажрыйба алмашышат. Ушундан улам:

ОРТОК ИЛИМИЙ ИЗИЛДӨӨ ДОЛБООРЛОРУ

5-берене

Тараптар орток илимий-изилдөө иштерин уюштуруу жана ишке ашырууну көздөшөт. Ушундан улам, ар бир тараптын окумуштуулары орток илимий-изилдөө долбоорлору боюнча сунуштарын төмөндө көрсөтүлгөн шарттарга ылайык түзүп, тиешелүү тарапка бериши керек.

- сунушталган изилдөө жөнүндө так жана кеңири маалымат;
- долбоор катышуучуларынын аты-жөнү, иштеп жаткан мекеменин аталышы жана ал жердеги ээлеген кызмат ордунун аталышы;
- илимий изилдөө ишке ашырыла турган факультет/борбор/институт/изилдөө борборунун аталышы;

- долбоорлордун ишке ашырылышы боюнча жооптуу кызматкерлердин аты-жөнү жана өмүр баяны;
- долбоор катышуучуларынын милдеттери тууралуу кеңири маалымат;
- изилдөөнүн мөөнөтү жана этаптарга бөлүнгөн иш планы;
- илимий изилдөө долбоорунун бюджетти.

ДОЛБООРЛОРДУН КӨЗӨМӨЛДӨӨСҮ

6-берене

Ушул протоколдун максаты - орток иш-чаралардын жана илимий изилдөө долбоорлорунун ишке ашырылышы жана протоколду түзүүнүн негизи болгон эки тараптуу илим жаатында изилдөө жүргүзүү болуп саналат.

- Илимий изилдөө долбоорлорунун ушул протоколдун жоболоруна жана концепциясына ылайык ишке ашырылышын аныктоо үчүн долбоорлор боюнча жооптуу кишилер дайындалып, алар тарабынан протокол алкагындагы ар бир окуу жылынын ичинде жок дегенде эки жолу изилдөө ишинин учурдагы абалы тууралуу маалымат берилиши керек.

- Керек болгон учурларда тийиштүү кишилерге жардам берчү киши же комитет дайындоого болот.

- Тараптардын дайындаган ыйгарым укуктуу кызматкерлери эки университеттин арасындагы орток илимий изилдөө иштерин жүргүзүү максатында бири-бирине иш сапарлар менен барып келишет. Орток иштер боюнча өздөрүнүн эмгектенген жогорку жайынын сунуштарын топтоп, анализдеп, аларга баа берип, алдын-ала изилдөө иш-чараларын жүргүзүшүп, долбоордун жүзөгө ашырыла тургандыгы тууралуу отчет даярдап, өздөрүнүн тарабына отчет форматында сунушташат.

- Эки тарап илимий изилдөө долбоорун бекиткенден соң, бул долбоорлор аныкталган иш планына ылайык аткарылып жаткандыгы аныкталып, бул текшерүү иштерин ишке ашырууга керектүү богон отчеттор тийиштүү кызматкер/лер/ден талап кылынат. Текшерүү жараяны тууралуу кеңири отчет тиркемеде берилип, ар бир уюмдун жетекчилигине жиберилет.

- Ар бир уюмдун ишмердүүлүк тармактарындагы божомолдуу изилдөө программаларын аныктоо үчүн тийиштүү иш-чаралар жүргүзүлөт жана алардын жыйынтыктары университеттин жетекчилигине жиберилип, сунуш катары берилет.

- Ылайык көрүлгөн убакыттарда (алты айдан ашпоосу зарыл) эки уюмдун жооптуу кишилери, жардамчылары же комитеттери менен жолугушат. Жолугушуу орду тараптардын макулдашуусу менен белгиленет. Жол кире чыгымдарын жиберип жаткан тарап, жатакана чыгымдары болсо кабыл алуучу тарап тарабынан төлөнөт.

- Ыйгарым укуктуу кишилер, бул протоколго кол коюлгандан кийинки 15 күн ичинде аныкталат жана долбоорлордун ишке ашырылышын көзөмөлдөө иши боюнча милдеттенген адамдар тууралуу маалыматты бири-бирине беришет.

ОРТОК ИЛИМИЙ ИЗИЛДӨӨ ДОЛБООРЛОРУНУН ЖҮРГҮЗҮЛҮШҮ

7-берене

Илимий изилдөөлөргө катышкан жана илимий изилдөөлөрдөн жооптуу болуп эсептелген илимпоздор ар бир окуу жылдын аягында өзүнүн тарабындагы жогорку академиялык жана/же административдик жетекчиликке иш-чаралары жөнүндө отчет берет. Бул отчет төмөндө берилген маалыматтарды камтышы керек:

- а) Колдонулган басылмалардын жана илимий изилдөөлөрдүн учурдагы абалы жөнүндө отчет;
- б) Өзгөрүүгө дуушар болгон иш-чаралар жана алынган жыйынтыктар;
- в) Долбоорго тийиштүү (бар болсо) кабыл алынбаган жагдайлар жана маселелер;
- г) Долбоордун бир жылдан кийинки иш-чаралары жөнүндө отчет.

ОРТОК ИЛИМИЙ ИЗИЛДӨӨЛӨРҮНҮН ЖЫЙЫНТЫГЫНЫН ЧЫГАРЫЛЫШЫ

8-берене

Орток илимий изилдөөлөрдүн жыйынтыктары бул илимий изилдөөлөрдөн жооптуу болуп саналган кишилерге билдирилет. Бул долбоордун жооптуу кишилери изилдөөнүн жыйынтыктарын өзүнүн мекемелеринин тийиштүү жетекчилигине өзүнчө билдирет. Эки тарап бул долбоордун жыйынтыктарын алгач ирет өз тилдеринде басылып чыгышына даярдыктарды көрүп, бул темада булактарды топтоо боюнча иш жүргүзөт.

АКАДЕМИЯЛЫК АЛМАШУУ

9-берене

а) Окутуучулар менен алмашуу долбооруна профессордук-окутуучулук жамааттын мүчөлөрү, кенже илимий кызматкерлер, окутуучулар катыша алышат. Академиялык алмашуу боюнча кайрылгандар Болонья процессинин шарттарынын алкагында бааланып, каршы тарапка билдирилет;

б) Бир тараптын сунуштаган талапкеринин аты-жөнү белгиленген убакыттан мурун каршы тарапка билдирилет. Бул талапкерлер боюнча экинчи тараптын ой-пикири, дайындалган талапкерлердин жиберүү мөөнөтүнө кеминде 120 күн калганда жибере турган университетке билдирилет;

в) Тараптар мейман изилдөөчүлөрдүн/профессордук-окутуучулук курамдын ар түрдүү муктаждыктарын ишке ашырууда эң биринчи милдеттүү тарап болуп саналат;

г) Жиберген мекеме жана мейман изилдөөчү/профессордук-окутуучулук курам бул илимий иш сапар жана бул ишмердүүлүктү аткаруу боюнча бардык чыгымдарды өзүнө алат. Бул мейман изилдөөчүнү/профессордук-окутуучулук курамды кабыл алган мекеме мүмкүн болгон учурда турак-жай берилишин камсыз кылат.

д) Мейман изилдөөчүлөрдү/профессордук-окутуучулук курамды кабыл алган мекеме алардын саламаттыгы жана кокустан боло турган кырсыктар үчүн кепилдик керек болгон учурда кепилдиктин түрү, туура деп табылган чектердин алкагында (кепилдиктин чеги, кепилдик бере турган мекеме, барган мекеменин жайгашкан мамлекетиндеги укуктук нормативдердин негизинде талап кылынган бардык шарттар орундалат) жүргүзүлөт жана мейман изилдөөчүлөрдү/профессордук-окутуучулук курамдын жогоруда аталган шарттары эң биринчи иретте ишке ашырылыпшы керек. Өлүмүнө же майып калуусуна себеп болгон кырсыктар мейман изилдөөчүлөрдү/профессордук-окутуучулук курамдын мурунтадан ээ болуусу керек болгон милдеттүү түрдө төлөнгөн кепилдиктин алкагында төлөнөт.

е) Мейман изилдөөчүлөрдү/профессордук-окутуучулук курамды кабыл ала турган университет, бул курамдын бардык китепканалардан акысыз жана кандайдыр бир чектөөсүз пайдаланышына бардык шарттарды түзүүсү керек. Мейман изилдөөчүлөрдү/профессордук-окутуучулук курамды кабыл ала турган университеттин макулдугу менен белгиленген санда ксерокөчүрмө жасалат. Мейман изилдөөчүлөрдү/профессордук-окутуучулук курамдын колдонуусуна кандайдыр бир төлөм талап кылбаган интернет түйүнү менен кошулган бир компьютер жана бир принтер берилет.

ИЛИМИЙ МАКСАТТАГЫ ИШ-ЧАРАЛАР

11-берене

Эки тарап илимий максаттагы иш-чаралар боюнча өз тажрыйбалары менен алмашат жана орток илимий иш-чараларды уюштуруу үчүн сунуштарды 1 жыл мурун экинчи тарапка билдирет. Түркология жана түрк дүйнөсүнө кызмат өтөй турган симпозиумдар, семинарлар, конференциялар сыяктуу иш-чараларды уюштуруу максатталган. Бул иш-чаралардын

уюштурулушуна тийиштүү чыгымдар жана башка жагдайлар кошумча түзүлгөн келишдин негизинде жүргүзүлөт.

12-берене

Бул кызматташтык протоколу 5 жылдык мөөнөткө түзүлөт жана ага кол коюлган күндөн тартып өз күчүнө кирет.

Бул кызматташтык протоколдун мөөнөтү бүтөөрүнө 3 ай калганда тараптардын дайындаган кишилеринен комиссия түзүлүп, бул протоколталкууга алынат. Комиссиянын чечимине ылайык бул протокол жокко чыгарылат же болбосо беш жылдык мөөнөткө кайрадан узартылат.

13-берене

Бул кызматташтык протоколу казак, кыргыз жана түрк тилдеринде даярдалып, үч тил бирдей юридикалык күчкө ээ болуп саналат.

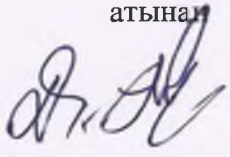
Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин
атынан

Проф. др. Себахатгин Балгали
Ректор

(мөөр)

Проф., т.и.д. Асылбек Кулмырзаев
Биринчи проректор

Түрк Академиясынын
атынан

Проф., др. Дархан
Кыдырали
Төрага

Gelecek elimizde...

КЫРҒЫЗ-ТҮРК “МАНАС” УНИВЕРСИТЕТИ ЖӘНЕ ТҮРКІ АКАДЕМИЯСЫ АРАСЫНДА ТҮЗІЛГЕН МЕМОРАНДУМ

Күні: 03/04/2014

Бішкек қ.

1-бап

Бұл меморандум Қырғыз-Түрік Манас университеті мен Түркі академиясы арасында бірлескен ғылыми іс-шаралар мен білім беру және мәдени қарым-қатынастарды дамыту мақсатында жасалады.

Меморандум мақсаты

2-бап

Бұл меморандум Қырғыз-Түрік Манас университеті мен Түркі академиясы арасында бірлескен ғылыми зерттеулер, білім беру жүйесіндегі қарым қатынастар мен аталмыш екі ұйымның ғалымдары, ұстаздары, ғылыми зерттеушілері мен көмекшілері және оқушыларының етене араласуына жағдай жасау, дамыту және ғылыми зерттеу нәтижелерін ортақтаса қолдану әрі жариялаумен қатар ғылым-білім саласында қол жеткізген жетістіктері мен тәжірибелерін бірлесе қолдану мақсатында жасалады.

Меморандумның негізгі мақсатын жүзеге асыру үшін төменде көрсетілген баптар мен бөлімдерді және де меморандумда көрсетілген барлық қағидаттарды тараптар қабылдайды және бекітеді.

Тараптар

3-бап

Қырғыз-Түрік Манас университеті (Бұдан әрі қысқала М.У.) және Түркі академиясы (бұдан әрі қысқаша Т.А.)

Әріптестік қатынастар

4-бап

Аты аталған тараптар, жоғарыда көрсетілгендей өз ара түсінісе отырып ортақтаса атқаратын жұмыстарды төменде көрсетілген ғылыми-техникалық мағлұматтар мен тәжірибелерді бөлісуді негізге алады. Осы мақсатта:

Ортақ ғылыми зерттеу жобалары

5-бап

Тараптар бірлескен ғылыми зерттеу жобаларын жүргізу мен дамытуды жоспарлауда. Осы мақсатта әр екі тарап ғалымдары бірлескен ғылыми зерттеу жобаларын төменде көрсетілген шарттар негізінде тиісті тараптарға ұсынуға тиісті:

- а) ұсынылған жобаның толық түсініктемесі / мағлұматы;
- б) зерттеуге қатысатын ғалымдардың аты жөні, жұмыс орындары мен қызмет орны;
- в) зерттеуді жүргізетін факультет, орталық, институт, ғылыми зерттеу орталықтары;
- г) жоба орындаушыларының аты жөні мен резюмелері;
- д) жоба орындаушыларының жоба орындауда атқаратын қызметтері туралы толық мәліметтер;
- е) зерттеу мерзімі мен күнтізбелік жоспары;
- и) зерттеу үшін керекті қаржы көлемі.

Жобаны қадағалау жүйесі

6-бап

Бұл меморандумға отыру мақсаты бірлескен іс-шаралар мен ғылыми зерттеу жобаларының жүйелі түрде орындалуы мен белгілі нәтижелерге қол жеткізу болып табылады. Осы мақсатта:

а) ғылыми зерттеу жобалары, меморандумда көрсетілген шарттар мен қағидаларға сай орындалуын анықтау мақсатында жауапты жоба орындаушыларын анықтау және аталған ғалымдардың меморандумда көрсетілген мерзім ішінде жоқ дегенде жылына екі рет жоба туралы есеп беруі талап етіледі.

б) керек болып жатқан жағдайда қадағалау жүйесін дамыту мақсатында жауапты тұлғаға көмекші тағайындауға немесе комиссия құруға болады.

в) тараптар тағайындаған жауапты кісі немесе кісілер әр екі ұйымның арасында ортақтаса жасаған іс-шаралардың орындалуы үшін тараптар арасында іссапарлар жасауға құқылы. Жауапты кісі бірінші өзі тағайындалған тараптың ортақтаса жасаған жұмыстарына қатысты ұсыныстарды жинап, зерттеп, анықтап, алғашқы зерттеулеріне қатысты жобаның орындалып жатқаны туралы есебін дайындап, жобаға қатысты ұсыныстарын жасайды.

г) тараптардың бекіткен күнтізбелік жоспары негізінде жобаның орындалу барысы тексеріледі және де осы тексеруді жүргізу үшін керекті есептер мен акталарды жоба орындаушылары беруге тиісті. Тексеру нәтижесінде жасалған рапорт қосалқы тіркемелерімен бірге тараптардың басшыларына тапсырылады.

д) тараптардың ғылыми зерттеу салаларына қатысты бағдарламаларды анықтау мақсатында тексеру жүргізеді және тараптар басшылығына тексеру нәтижесін баяндай отырып ұсыныстар жасайды.

ж) тараптардың келісімдері бойынша (ең кеш алты айда бір) жоба жетекшілері және көмекшілері немесе комиссия мүшелері жиналып отырады. Жиналыс орны тараптардың келісімдері бойынша кезекпен белгіленеді. Жол шығындарын жауапты тұлғалардың өз жағы көтереді. Қонақ орындарды мүмкіншілігі болса жиналыс өткізетін тарап мойнына алады.

з) жауапты тұлғалар меморандумға қол қойған күннен бастап (ең кеш) 15 күн ішінде тағайындалады және тараптар бірлесіп жүргізетін жобалардың бақылауынан жауапты кісілерді бір бірлеріне таныстырады.

Бірлескен ғылыми зерттеу жобалардың жүзеге асырылуы

7-бап

Ғылыми зерттеу жобаларына қатысқан орындаушы жыл соңында жобаға қатысқан ұйымның басшысына жылдық қорытынды есебін береді. Жылдық есеп төменде көрсетілген бөлімдерден тұрады:

а) жариялаған еңбектері мен ғылыми зерттеу жұмыстарының соңғы жағдайын мәлімдейтін есебі;

б) тараптар арасында жасалған іс-шаралар мен жасалған жұмыстардың нәтижелері;

в) жобаға қатысты (бар болған жағдайда) жоспарланбаған кедергілер;

г) жобаға қатысты келесі жылға жоспарланған іс-шаралар жоспары.

Бірлескен ғылыми зерттеу жобаның нәтижесі

8-бап

Бірлескен ғылыми зерттеу жобалардың нәтижелері жауапты тұлғаларға ұсынылады. Жауапты тұлғалар ұйым басшыларына ғылыми зерттеу жобалары нәтижелерін тапсырады. Тараптар ғылыми зерттеу жоба нәтижелерін бірінші өз тілдерінде жариялауға жағдай жасайды және дереккөз ретінде пайдаланады.

Ғалымдар мен ғылыми қызметкерлерді алмастыру

9-бап

а) ғалымдар мен ғылыми қызметкерлер санатына оқытушылар, ғылыми зерттеушілер мен жоғарғы оқу орны қызметкерлері жатады. Ғылыми қызметкерлерді ауыстыру өтініштері «Баллон» жүйесіне сай белгіленеді және тараптарға мәлімдейді.

б) тараптардың ұсынған ғылыми зерттеушілер тізімі алдын ала дайындалып екінші жаққа беріледі және екінші жақ көрсетілген ғалымдар туралы өз пікірін, жүзеге аспас бұрын ең кеш 120 күн бұрын ұсынған тараптарға мілімдейді.

в) тараптар қонақ ғылыми зерттеушілер немесе оқытушылардың барлық талаптарын орындауға тиісті және жауапты болып табылады.

г) ғылыми зерттеуші ғалымды немесе оқытушыны жіберген тарап оның барлық жол шығындарын мойнына алады. Ғылыми зерттеуші ғалымды немесе оқытушыны қабылдап алған тарап мүмкіндігінше оны қонақ орнымен қамтамасыз етуге тиісті.

д) ғылыми зерттеуші ғалымды немесе оқытушыны күтіп алушы тарап зерттеуші ғалымдардың денсаулық және апаттық сақтандыруға қатысты сақтандыру қажет деп тапқан мөлшерде (кепілдіктің түрі және сақтандырушы ұйымға қатысты талаптар күтіп алушы тараптардың қолданыстағы заңдар мен құқықтар көлемінде талап етіледі) көрсетеді және олардан бұл талаптың орындалуын қадағалайды. Өлім немесе мүгедек болуға себепші болған опаттар ғылыми зерттеуші ғалым немесе оқытушының алуы тиісті сақтандыру мөлшерінде қаралады.

ж) қонақ ғылыми зерттеуші ғалым немесе оқытушыны күтіп алушы тараптың кітапханаларынан еш қандай шектеусіз және тегін пайдаланады. Ғылыми зерттеуші ғалым немесе оқытушыны өзіне керекті кейбір жағдайда күтіп алушы тараптардың рұқсат берген мөлшерде фотокөшірмесін алуына болады. Ғылыми зерттеуші ғалым немесе оқытушының пайдалануына тегін интернет жүйесіне қосылған бір компьютер мен принтер беруге тиісті.

Ғылыми іс-шаралар

10-бап

Тараптар ғылыми іс-шаралар өткізу тәжірибелерін бөлісу немесе бірлесе іс-шаралар өткізу туралы ұсыныс, пікірлерін 1 (бір) жыл бұрын бір біріне білдіруге тиісті. Туркология және Түркі әлеміне қызмет ететін ортақ ғылыми симпозиумдар, семинарлар, конференциялар сияқты іс-шараларды өткізу мақсаты алға қойылып, іс-шараларды өткізу, қаржыландыру мәселелері қосымша келісім-шарт алқылы жүзеге асыру.

11-бап

Бұл меморандум жауапты ұйымдардың басшылары қол қойып бекіткен күннен бастап күшіне енеді және 5 (бес) жыл бойынша қолданыста болады.

Меморандум мерзімінің бітуіне 3 (үш) ай қалғанда тараптар бірлесін комиссия тағайындайды және меморандумды қайта қарайды. Комиссияның шешімімен меморандум мерзімі шектеледі немесе 5 (бес) жылға қайта ұзатылады.

12-бап

Қазақ, қырғыз және түрік тілдерінде дайындалған бұл меморандум тең құқыққа ие.

Қырғыз-Түрік университеті

атынан,

**Проф., др.
Себахаттин
Балжи**
Ректор

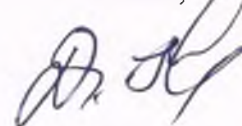

**Проф., др.
Асылбек
Кулмырзаев**
Ректор
орынбасары

Түркі академиясы

атынан,

**Проф., др.
Дархан
Қыдырәлі**
Президент

